

hvorpaa dette Forslag hviler. Og jeg, som for mit Vedkommende ganske slutter mig til det Princip, hvorpaa Lovforslaget om anerkjendte Sygekasser hviler, og mener, at det baade i sit Grundlag og sin Udførelse, ogsaa saaledes som det er forelagt af Regjeringen, i alt Væsentligt rammer det Rette, jeg for mit Vedkommende negter ikke, at jeg netop, fordi jeg opfatter Sagen saaledes med Hensyn til det nævnte Forslag, er i stor Tvivl om Rigtigheden af den Grundtanke, hvorpaa dette Forslag hviler. At det er kommet saaledes, at Forslagene have optaget saa forskellige Principer til Grundlag, er jo selvfølgelig ganske forklarligt; thi der har været det store Held med Hensyn til Sygekassespørgsmaalet, at Forslaget kunde grundes paa en frivillig Organisation, som allerede har en meget betydelig Udstrækning hos os, saaledes at der virkelig var en stærk Fristelse til at komme ind paa denne Ordning paa dette Omraade, medens man paa det Omraade, som dette Forslag angaar, ikke havde noget lignende at bygge paa. Og det er da ganske naturligt, ingenlunde uforklarligt, høist rimeligt, at man efter Alt, hvad der er diskuteret om denne Sag andet Steds, har fulgt det Forbilledet og har ment ikke at have noget andet Mønster at gaa efter end det, som den tyfste Lovgivning af 1883—84 frembyder eller rettere af 1884 alene. Det er naturligt, at man har funnet tro, at her var et mønsterværdigt Forbillede, og at her var Principer, der vare blevne godkjendte, og som havde Fremtiden for sig, maaste endog allerede havde vundet Seir i Nutiden. Eendommeligt er det dog herved, at man kun optager en Del af den tyfste Lovgivnings Principer, nemlig kun paa det Omraade, som der her er Tale om, Ulykkessikringen, medens man med Hensyn til Sygekasserne, netop i Følge de historiske Forhold hos os, afviger derfra og der grundlægger Lovgivningen paa den frivillige Ordning, medens den tyfste Lovgivning af 1883 grundlægger Sygekassernes Ordning paa ganske det samme Tvangsprincip som Ulykkesikringen, og som her er fulgt paa dette Omraade. Det er nu ganske klart, at man ogsaa i Kommissionen, som har forberedt dette Arbejde, har været stærkt paavirket af Tanken om, at den tyfste Lovgivning virkelig er en Ordning, der tilfredsstiller eller rammer og anviser Veien til Løsningen af det Spørgsmaal, som her er paa Bane. I den saa høist fortjenstfulde Fremstilling af fremmed Ret, som ledsager Kommissionens Betænkning, fremtræder ogsaa, trods den iøvrigt fuldstændig objektivt holdte Fremstilling, en stærk Betagethed for den tyfste Lovgivnings Principer paa

dette Omraade. Jeg tør dog imidlertid paastaa, at enhver Ujldet og Enhver, der kjender til, hvad der har været diskuteret, og gjør sig bekendt med, hvad der i Fremstillingen af Retsudviklingen andet Steds har været fremme, ikke vil komme til den Erkjendelse, at den tyfste Lovgivning hviler paa en Tanke, der allerede i Nutiden har vundet Seir. Der er utvivlsomt gjort uhyre Meget, og man kan godt give Kommissionen Ret, naar den taler om, at det er en "mægtig" Lovgivning, forsaavidt den nemlig har sat uhyre mange Kræfter i Bevægelse, har stillet sig et stort Formaal og indenfor sit Omraade jo ogsaa har formaat at føre det igjennem. Men om den vil vise sig mægtig i en anden Forstand, er i alt Fald endnu et Fremtidsspørgsmaal, mægtig nok nemlig til at give alle andre Stater et Exempel, som de ville følge, og mægtig nok til at beherske Forholdene paa samme Maade som attraaet. Det er i alt Fald umistandeligt, at ikke Schweiz, ikke Italien, ikke Frankrig end ikke England have, trods gjentagne Tilbud fra enkelte Sider, dristet sig til eller ment at burde gaa ind paa den Dvangstanke, som den tyfste Lovgivning hviler paa. Jeg tror heller ikke, at naar man vil læse med Skjønsonhed de Udtalelser, officielle og ikke officielle, i Videnskabs- og Lovgivning, som ere fremkomne andre Steder, man da kan sige, at det theoretiske Grundlag for den tyfste Lovgivning nu allerede skulde staa som noget Erhvervet, som Noget, hvorom man ikke længere tvistedes. Det tror jeg langt fra er Tilfældet. Og jeg tror ganske sikkert heller ikke, at det i nogen nær Fremtid, eller maaste overhovedet i nogen Fremtid, vil blive Tilfældet, at det Exempel, der er givet fra Tysklands Side, og som har draget Østerrig med ind, at det vil vinde den øvrige Verdens Tilslutning. Dersom den tyfste Lovgivning havde gennemført Tanken om Industriens tvungne Selvhjælp paa den Maade, som ligger nærmest, og havde sagt: Arbejderne skulle selv sikke sig mod den Ulykke, som rammer dem under Arbeidet, dersom den havde sagt det, saa vilde jo alle Menneſter strax have indrømmet, at saa var der ikke givet nogen Løsning af det Spørgsmaal, som foreligger. Man vilde have sagt: Det er jo netop det, som vi søge og bestræbe os for, at staffe Arbejderne en Sikkring, uden at der skal lægges uoverkommelige Byrder paa dem, at staffe dem en saadan Hjælp og Gjenstand fra anden Side, at den Løsning bliver mulig, som de ikke kunne overkomme ved egne Kræfter. Det har derfor den tyfste Lovgivning heller ikke gjort. Den har forstaaet det og givet det, at Industrien skal hjælpe sig selv, Udtryk saaledes,